

Γιατί πολλές φορές ο Θεός βιώνεται ως άπών; (Παπαδόπουλος Παῦλος Ἀρχιμανδρίτης)

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Θεολογία και Ζωή](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

Στην ἀρχὴ τῆς πνευματικῆς σου προσπάθειας ἦρθε ἡ Χάρις τοῦ Θεοῦ καὶ σὲ ἐπισκίασε. Ὅλα γινόταν μὲ χαρὰ καὶ εὐκόλα. Εἶχες μέσα σου χαρὰ, αἰσθανόσουν τὸν Χριστὸ στὴν προσευχὴ σου, στὴν ἀνάσα σου, στὴν ζωὴ σου. Τώρα νιώθεις ὅτι Τὸν ἔχεις χάσει. Ἀπογοητεύεσαι. Στὶς δυσκολίες, στοὺς πειρασμοὺς καὶ στὶς δοκιμασίες τῆς ζωῆς σου νιώθεις μόνη σου. Ψάχνεις τὸν Θεὸ μὰ δὲν Τὸν βρίσκεις. Αἰσθάνεσαι ἐγκαταλελειμμένη. Ἐκκλησιάζεσαι, μελετᾷς τὸν Λόγο τοῦ Θεοῦ, ἐξομολογῆσε τακτικά, ὅμως ὁ Θεὸς εἶναι ἀπών. Ποῦ εἶναι ὁ Χριστός; Ποῦ πῆγε ἡ Χάρις Του; Τί ἔκανα λάθος; Τί κάνω λάθος;

Αυτά και άλλα πολλά μου έγραψες.

Αυτό που βιώνεις τὸ ἔχουν περιγράψει μεγάλοι Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας ἀπὸ τὴν δική τους πείρα. Τὸ αἶσθημα αὐτὸ τῆς ἐγκατάλειψης τοῦ Θεοῦ εἶναι ἓνα γεγονός τὸ ὁποῖο στιγματίζει τὴν πνευματικὴ προσπάθειά μας λόγο τοῦ ναρκισσισμοῦ μας. Σκέψου ὅτι μόνο πού νιώθεις ἀδικημένη, ἐγκαταλελειμμένη εἶναι δεῖγμα τοῦ ἐγωισμοῦ. Δὲν μπορείς νὰ ἀποδεχτεῖς ὅτι ἔκανες κάτι λάθος. Περιμένεις τὴν ἀναταπόδωση ὡς ἓνας μισθωτός. Θέλεις τὸν Χριστό, λές, ὅμως οὐσιαστικὰ προσδοκεῖς κάτι ἀπὸ τὸν Χριστό. Ἀντιδρᾷς καὶ ἀπογοητεύεσαι, διότι δὲν μπορείς νὰ δεχθεῖς ὅτι χρειάζεται τόσος κόπος καὶ πόνος, τόση αὐταπάρνηση καὶ ὑπομονὴ σ'αὐτὴν τὴν ζωὴ.

Σπάνια κάποιος μπορεί νὰ κρατήσῃ τὴν δωρεὰν Χάρη τοῦ Θεοῦ πού ἐμφανίζεται στὴν ἀρχὴ τῆς πνευματικῆς του προσπάθεια χωρὶς νὰ τὴν ἀπωλέσῃ. Μόνο ὁ πραγματικὰ ταπεινός. Αὐτὸς πού ζεῖ ὡς ἔσχατος κατ' ἐπίγνωσιν καὶ κατ' ἐπιλογὴν μένει χαριτωμένος.

Ὅπως σημειώνει ὁ μακαριστὸς γέροντας Σωφρόνιος τοῦ Ἑσσεξ: «Σχεδὸν ὅλοι μας πέφτουμε στὴν παγίδα νὰ πλησιάζουμε τὸν Θεὸ ἀτομικά-νοητικά, ἀφήνοντας τὴν ὑπόλοιπη δημιουργία στὸ περιθώριο». Ἐδῶ ἔγκειται ὁ ναρκισσισμὸς μας. Βλέπουμε

τὸν ἑαυτὸ μας καὶ τὸν Χριστὸ καὶ τίποτα πέρα ἀπὸ αὐτό. Γι'αὐτὸ καὶ ἐνῶ στὴν ἀρχὴ ὁ Χριστὸς μας γλυκαίνει μὲ τὴν Χάρη του, μετὰ ἀποτραβιέται γιὰ νὰ ταπεινωθοῦμε, γιὰ νὰ μὴν νομίζουμε ὅτι εἴμαστε κάποιοι σπουδαῖοι ἀπὸ μόνοι μας. Στὴν ἀρχὴ ὅλα τὰ πνευματικὰ ἦταν εὐκόλα, τώρα ὅμως χρειάζεται κόπος, προσπάθεια μεγάλη. Ἡ ἐνθύμηση τοῦ πρώτου καιροῦ -τῆς γλυκάδος τῆς Χάριτος- ὑπάρχει μέσα στὴν καρδιά μας ὥστε νὰ μὴν ἀπογοητευόμαστε ἀλλὰ νὰ ἐλπίζουμε.

Μέσα ἀπὸ τὴν θεοεγκατάλειψη οἱ Ἅγιοι συνειδητοποίησαν τὴν Πατρότητα τοῦ Θεοῦ. Ὁ Θεὸς γνωρίζει ὅτι ὁ ἄνθρωπος μπορεῖ νὰ γίνῃ ἄπληστος καὶ ἀχάριστος ὅταν τοῦ δοθοῦν ὅλα εὐκόλα καὶ δωρεάν. Καὶ ὄχι μόνο αὐτό, ἀλλὰ μπορεῖ νὰ γίνῃ σκληρὸς μὲ τοὺς ἄλλους, νὰ ξεχάσῃ τὸν συνάνθρωπο, νὰ ἀποκοπεῖ ἀπὸ τὴν Δημιουργία, νομίζοντας ὅτι ὁ “πνευματικὸς του θρίαμβος” ἀρκεῖ.

Ούσιαστικά, όμως, από αυτά που μου έγραψες διαπιστώνω το έξης: Αισθάνεσαι την θεοεγκατάλειψη την ώρα της δοκιμασίας και του πειρασμού. Εάν δεν υπήρχαν πειρασμοί και δοκιμασίες, θα το αισθανόσουν; Τελικά μήπως δεν είναι θεοεγκατάλειψη αλλά εγκατάλειψη από μέρος σου; Μήπως απλά αναζητάς τον Χριστό στα δύσκολα; Διότι οι Άγιοι βίωναν την θεοεγκατάλειψη όχι επειδή ο Θεός δεν τους έκανε τα χατίρια ή επειδή περνούσανε κάποιον πειρασμό ή δοκιμασία, βίωναν την θεοεγκατάλειψη ως την ίδια την δοκιμασία που καλούνται να περάσουν όπως ο χρυσός μέσα από το καμίνι. Μεγάλο παράδειγμα θεοεγκατάλειψης (για λόγους παιδαγωγίας) βλέπουμε στον βίο του Αγίου Σιλουανού του Αθωνίτου, ενός μεγάλου ασκητού, ενός ήσυχαστού που έζησε σε κοινόβιο. Βλέπουμε τον Άγιο να παλεύει με τον Θεό. Να παλεύει χωρίς σταματημό, μέρα και νύχτα, την ώρα της ακολουθίας, την ώρα της εργασίας, την ώρα της προσευχής. Ο Κύριος όμως άπών. Καμία παρηγορία. Καμία θαλπωρή. Ο Άγιος βιώνει την απόλυτη μοναξιά. Παλεύει τώρα μόνος του, με τον εαυτό του. Νιώθει χαμένος, φτάνει στις έσχατιές της πίστης του. Ένα βράδυ, όπως κάθε βράδυ, γονατίζει και προσεύχεται. Μιλᾷ στον Θεό, Τον αναζητᾷ, κλαίει για την μοναξιά του, κλαίει για την αμαρτία του, κλαίει για την όρφανια του. Αγαπᾷ τον Χριστό αλλά απαιτεῖ και την παρουσία Του. Ξεστομίζει βαριά κουβέντα: “Θεέ μου, εἶσαι ἀδυσώπητος”! Καὶ τότε, μέσα στην απόγνωσή του, μέσα στην κραυγή της ύπαρξής του για λίγη παρηγορία ἐμφανίζεται μπροστά του ὁ Νυμφίος της ψυχῆς του. Ὁ Χριστὸς στέκει μπροστά στον Σιλουανό. Στέκει ἐκεῖ βλέποντας τὸ πλάσμα του νὰ κλαίει. Νὰ κλαίει γι’ Αὐτόν, ὄχι γιὰ κάτι ἄλλο, νὰ φωνάζει Αὐτόν, ὄχι γιὰ κάτι ἄλλο. Αὐτὸν θέλει, Αὐτὸν ποθεῖ, με Αὐτὸν τὰ ἔχει βάλει. Στέκει λοιπὸν ἐκεῖ, μπροστὰ στον Σιλουανό, αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο πὸν τόλμησε μέσα ἀπὸ τὸν πόθο του καὶ τὴν ἀγάπη του πρὸς τὸν Χριστὸ νὰ φτάσει νὰ ὀνομάσει τὸν Χριστὸ ἀδυσώπητο. Γι’ αὐτὸ καὶ ὁ Πανοικτίρμων Κύριος στέκει τώρα μπροστὰ του. Ἀνοίγει τὸ μακάριο στόμα Του καὶ λέγει: «Σιλουανέ, ἔχε τὸ νοῦ σου στὸν Ἄδη, καὶ μὴν ἀπελπίζου».

Ὁ Σιλουανὸς ντύνεται σ’ αὐτὴν τὴν χαρὰ πὸν μόνο τὸ ἄγγιγμα τοῦ Θεοῦ μπορεῖ νὰ δώσει. Κλαίει τώρα ἀπὸ εὐτυχία, ἀπὸ εἰρήνη. Ὅλα κατανοοῦνται βαθιά, ὅλα πλέον φωτίζονται. Ἀκόμα καὶ τότε πὸν ὅλα χάνονται μὴν ἀπελπίζεσαι. Τότε πὸν φαινόταν ὅτι ἔφτασε στὰ ὄριά του, ἔρχεται ὁ Χριστὸς καὶ καταργεῖ αὐτὰ τὰ ὄρια. Τὰ ρίχνει στὸν Ἄδη, τὰ ὑψώνει στὸν Οὐρανό.

Ποῦ βρίσκεις τὸν Θεό; με ρωτᾷς.

Δὲν Τὸν βρίσκεις ἐσύ, σὲ ἔχει βρεῖ Αὐτὸς ἐδῶ καὶ καιρό.

Δὲν μπορεῖς ἐσύ νὰ Τὸν ἀνακαλύψεις, Αὐτὸς θὰ σοῦ ἀποκαλυφθεῖ, ὅταν θέλει καὶ ὅπως θέλει. Ἐσύ μὴν ἀπελπίζεσαι. Ἀκόμα καὶ τότε πὸν χάνεσαι, ἀκόμα καὶ τότε πὸν

ἡ ζωὴ σου εἶναι σὰν τὸν Ἄδη, μὴν ἀπελπίζεσαι. Ἡσύχασε. Ἡσύχασε γιατί ἡ μεγαλύτερη ἀπειλὴ ποὺ εἶναι ὁ θάνατος ἔχει γίνῃ ζωὴ.

“Ἴδού ἡ πλέον σύντομος καὶ εὐκόλος ὁδὸς πρὸς τὴν σωτηρίαν: Ἔσο ὑπήκοος, ἐγκρατής, μὴ κατακρίνης καὶ φύλαττε τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν σου ἀπὸ τοὺς κακοὺς λογισμοὺς. Σκέπτου, ὅτι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι εἶναι καλοὶ καὶ ὅτι τοὺς ἀγαπᾷ ὁ Κύριος. Ἐνεκα αὐτῶν τῶν ταπεινῶν σκέψεων ἡ χάρις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος θὰ ἐνοικήσῃ ἐν τῇ καρδίᾳ σου, καὶ σὺ θὰ λέγῃς «Ἐλεήμων ὁ Κύριος!». Ἐὰν ὅμως κατακρίνης, εἶσαι μεμψίμοιρος, ἀγαπᾷς νὰ κάμνης τὸ θέλημά σου, τότε ἔστω καὶ ἂν προσεύχεσαι πολὺ, ἡ ψυχὴ σου θὰ πτωχεύῃ καὶ θὰ λέγῃς: «Μὲ ἐγκατέλειπεν ὁ Κύριος». Ὅμως δὲν εἶναι ὁ Κύριος, ὅστις σὲ ἐγκατάλειπεν, ἀλλὰ σὺ ἐξέκλινας ἐκ τῆς ὁδοῦ τῆς ταπεινώσεως, καὶ δι’ αὐτὸ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ δὲν μένει εἰς τὴν ψυχὴν σου. Ἡ Παναγία ὑπῆρξεν ταπεινὴ περισσότερον «παρὰ πάντας τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ὄντας ἐπὶ τῆς γῆς» καὶ διὰ τοῦτο δοξάζεται εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ κάθε ἄνθρωπος ὅστις ταπεινοῦται, θὰ δοξασθῇ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ θὰ βλέπῃ τὴν δόξαν τοῦ Κυρίου. Ψυχὴ, ἣτις ἐγνώρισεν τὸν Κύριον διὰ Πνεύματος Ἁγίου, ἐκτείνεται ὀρμητικῶς πρὸς Αὐτόν. Ἡ μνήμη Του μὲ δύναμιν ἀρπάζει τὸν νοῦν, ὥστε λησμονεῖ τὸν κόσμον. Καὶ ὅταν πάλιν μνησθῇ τοῦ κόσμου, τότε διαπύρως ποθεῖ διὰ πάντας τὴν ἴδιαν χάριν, καὶ προσεύχεται δι’ ὅλον τὸν κόσμον, ἵνα οἱ πάντες μετανοήσωσι καὶ γνωρίσωσιν, ὅποσον ἐλεήμων εἶναι ὁ Θεός. Μακάριος ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος δὲν ἀπώλεσε τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ ἀναβαίνει ἐκ δυνάμεως εἰς δύναμιν. Ἄνευ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ ὅμοιοι εἴμεθα πρὸς κτήνη, ἀλλὰ κατὰ τὴν χάριν ὁ ἄνθρωπος μέγας εἶναι παρὰ Θεῶν”. (Ἅγιος Σιλουανὸς ὁ Ἀθωνίτης)

Πηγή: agiazoni.gr